

INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ (IPPC)

Integrovaná prevence a omezování znečištění (Integrated Pollution Prevention and Control, IPPC) je soubor opatření pro regulaci vybraných průmyslových a zemědělských činností zaměřených na omezování znečištění, na snižování emisí do ovzduší, vody a půdy, na omezování vzniku odpadů a na jejich využívání. Cílem je dosažení celkové vysoké úrovně ochrany životního prostředí. Technická úroveň průmyslových a zemědělských zařízení je porovnávána s nejlepšími dostupnými technikami – BAT (Best Available Techniques). Ty jsou začleněny do evropských referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách (BREF), které jsou pro jednotlivé obory zpracovávány a vydávány odbornými institucemi Evropské komise se zastoupením všech členských států.

Proces integrované prevence a omezování znečištění byl implementován do právního řádu České republiky 1. ledna 2003, kdy nabyt účinnosti zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Dne 19. března 2013 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 69/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., který již zohledňuje požadavky směrnice EP a Rady č. 2010/75/EU, o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění). Jedná se o nejvýznamnější novelizaci zákona o integrované prevenci, která přinesla mj. povinnost zpracovat základní zprávu o stavu půdy a podzemních vod v místě zařízení nebo provést přezkum závazných podmínek integrovaného povolení po zveřejnění závěrů o BAT.

CENIA se prostřednictvím oddělení odborné podpory podílí na koordinaci a sjednocování procesu IPPC v České republice a na výměně informací o nejlepších dostupných technikách v rámci České republiky a zemí Evropské unie. Jaké jsou cíle a principy povolovacího procesu a jakou roli v něm hraje CENIA, vysvětlí vedoucí oddělení Jan Kolář.

Jaké jsou základní cíle a principy IPPC?

Hlavním cílem je zabránit zvyšování znečišťování životního prostředí používáním preventivních a nápravných opatření, zamezit přenosu znečištění z jedné složky životního prostředí do druhé, efektivně využívat suroviny, materiály a energie, předcházet vzniku odpadů a zabezpečit jejich opětovné využití nebo přijímat opatření nezbytná k předcházení haváriím a omezovat jejich případné následky.

Základní principy zahrnují snižování administrativní náročnosti pro podniky vydáním jednoho integrovaného povolení, vyjednání individuálních podmínek povolení pro jednotlivé provozovatele nebo zabezpečení transparentnosti správního řízení při vydávání integrovaného povolení vůči veřejnosti, včetně možnosti zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu.

Jaká je role CENIA v procesu IPPC?

CENIA má v procesu IPPC v České republice 2 zásadní role:

- poskytuje odbornou podporu výkonu státní správy v oblasti IPPC,
- vykonává činnost odborně způsobilé osoby (OZO) dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.

Odbornou podporou se rozumí zpracování stanovisek v rámci odborné podpory výkonu státní správy v oblasti integrované prevence a v poslední době zejména zpracování vyjádření k přezkumům organizovaným podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.

V rámci činnosti odborně způsobilé osoby (OZO) zpracováváme vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení a jejich změnám. Jejich nedílnou součástí je kromě návrhu závazných podmínek provozu zařízení zejména porovnání souladu provozovaného zařízení s nejlepšími dostupnými technikami (BAT), které vycházejí z evropských referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách (BREF).

Role státních a veřejných institucí v IPPC

- **vykonává činnost odborně způsobilé osoby (OZO)** dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- zpracovává vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení a k jejich změnám
- účastní se přezkumů organizovaných podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- vykonává odbornou podporu výkonu státní správy v oblasti integrované prevence
- spolupracuje na systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách v České republice a EU
- účastní se práce technických pracovních skupin na národní i mezinárodní úrovni

Jak byste vysvětlil termín „nejlepší dostupná technika“?

Nejlepší dostupné techniky (BAT) jsou definovány jako nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a činností a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, nebo pokud to není možné, omezit emise a jejich nepříznivé dopady na životní prostředí jako celek, přičemž:

- technikami se rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu,
- dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice,
- nejlepšími se rozumí nejúčinnější techniky z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku.

Jak probíhá samotný proces zpracování odborného vyjádření?

Při hodnocení IPPC zařízení vycházíme především z jeho technické úrovně, zejména z pohledu dosahované úrovně emisí do ovzduší, vody a půdy, množství produkovaných odpadů, materiálové a energetické náročnosti, nástrojů environmentálního řízení, ekonomických možností provozovatele zařízení, a to při dosažení regionálních standardů kvality životního prostředí. Důležitými podklady, které musíme zohlednit, jsou plány snižování emisí, plány odpadového hospodářství, podmínky provozu vycházející z dokumentace a stanoviska EIA (posuzování vlivů na životní prostředí) atd.

Získané údaje následně porovnáваме s definovanými nejlepšími dostupnými technikami, začleněnými do evropských referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách (BREF). BREF nebere v úvahu místní podmínky a nemá povahu závazného předpisu (s výjimkou závěrů o BAT), je zpracováván a vydáván odbornými institucemi Evropské komise se zastoupením všech členských států na základě výměny informací mezi národními technickými pracovními skupinami (TPS) jednotlivých členských zemí.

Při porovnání zařízení s BAT musíme vždy zohlednit jeho zeměpisnou polohu, místní podmínky životního prostředí a technickou charakteristiku daného zařízení. Komplexní porovnání zařízení s nejlepšími dostupnými technikami je důležitým podkladem pro příslušný krajský úřad, který stanovuje závazné podmínky provozu zařízení v rozhodnutí o vydání integrovaného povolení.

Jaké typy odborných vyjádření nyní zpracováváte?

Jedná se zejména o vyjádření ke změnám integrovaných povolení pro zařízení, která již mají integrované povolení vydáno. Žádosti o změnu integrovaných povolení se týkají změn v provozovaných technologiích nebo vyplývají z legislativních změn. Vyjadřujeme se také k žádostem o vydání integrovaných povolení pro nová zařízení – nově budovaná zařízení nebo modernizovaná zařízení, která svou výrobní kapacitou přesáhnou prahové hodnoty uvedené v příloze č. 1 zákona o integrované prevenci.

V poslední době se často věnujeme zpracování vyjádření k přezkumům organizovaným podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Přezkumy integrovaných povolení realizované povolovacími úřady (příslušné krajské úřady, do jejichž působnosti IPPC zařízení spadají) probíhají ve lhůtě do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o BAT v Úředním věstníku EU. Výsledkem porovnání IPPC zařízení se závěry o BAT je nastavení podmínek jeho provozu tak, aby byly v souladu s parametry BAT uvedenými v závěrech o BAT pro dílčí průmyslové nebo zemědělské odvětví.

Jsou na zpracovatele vyjádření OZO kladeny nějaké specifické nároky?

Abychom mohli vyjádření OZO zpracovávat, je třeba složit zkoušku odborné způsobilosti podle zákona o integrované prevenci. Zkouška před komisí složenou ze zástupců Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství je rozdělena do 2 částí:

- legislativní část – prokázání znalosti zákona o integrované prevenci, znalost environmentální legislativy (zejména v oblasti ovzduší, vody, odpadů, energie, chemických látek nebo havárií),
- odborná část – prokázání znalosti technologických postupů a environmentálních parametrů daného průmyslového nebo zemědělského odvětví, pro něž se uchazeč snaží získat odbornou způsobilost.

Při přípravě na odbornou část zkoušky OZO vycházíme zejména z popisu technologií uvedených v žádostech o vydání nebo změnu integrovaných povolení a specifických informací o nejlepších dostupných technikách uvedených v referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách. Protože zkouška OZO je mj. o praktické znalosti technologií používaných v České republice, je nedílnou součástí příprav také prohlídka v místě IPPC zařízení.

Přestože se při zpracování vyjádření OZO nebo vyjádření k přezkumům integrovaných povolení jedná převážně o práci v kanceláři, tak místní šetření přímo v daném zařízení, které slouží zejména k ověření souladu aktuálního stavu provozovaného zařízení s BAT, případně se závěry o BAT, má velký význam pro komplexní posouzení možného vlivu IPPC zařízení na životní prostředí.

*Místní šetření v rámci přezkumu IP
– Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.*

*Místní šetření v rámci změny IP
– Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.*